

ציר הזמן

"לזכור את העבר, לחיות את ההווה,
להאמין בעתיד"

אבא קובנר

בגני נטעתיך

מילים: רחל
לחן: נעמי שמר

בגני נטעתיך,
בגני המצנע – בלבי.
השתרגו פארותיך
ועמקו שרשיך בי.

ומשחר עד לילה
לא ישקט, לא ירגיע הקן –
זה אתה בו, אתה בו
באלפי צפריה רן.

עיצוב גרפי: סטודיו פאן

צילום: פני אלימלך 050-7755878 © כל הזכויות שמורות

רציונל "עם שאינו מכיר את עברו ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל" / יגאל אלון

בחזון בית הספר כתבנו "בבית ספר מול גלעד הנמצא בלב עמק הירדן" אנו מתמקדים בתהליכי ברור הזהות היהודית והציונית אשר יעמיקו את הזיקה למורשת ישראל ותרבותו בשאיפה ללמידה חווייתית הבונה סביבת למידה המקנה לתלמידים כלים לחשיבה ולמידה עצמאית.

לאורך כל שנות הלימודים מתוודעים התלמידים לאירועים, מושגים ודמויות לאורך ציר הזמן ההיסטורי.

הזמן הינו מושג מופשט וקשה מאד להבנה בעיקר בגילאים הצעירים. במוצר זה נבקש להמחיש באופן חזותי אירועים היסטוריים וקיומם של אישים על גבי ציר הזמן, המציג את ההיסטוריה של העולם מול ההיסטוריה של העם היהודי ומדגיש אירועים מכוננים.

אנו מדגישים במיוחד את העת החדשה בתולדות העם היהודי החל מהתעוררות הציונות וההתיישבות בארץ ישראל עם דגש מיוחד על ההתיישבות בעמק הירדן והקמת הקיבוצים והיישובים מהם מגיעים התלמידים ל"מול גלעד".

הגורם המארגן של בית הספר הוא "מעמיקים שורשים מצמיחים כנפיים". אנו מאמינים שדרך העמקת השורשים והיכרות עם ההיסטוריה והמורשת של העם היהודי בעולם ובארץ בכלל ושל אזור עמק הירדן בפרט, נחזק את תחושת השייכות והזיקה למקום, לאזור, לארץ ולעם.

במוצר זה ניצור דיאלוג / שיח / התכתבות של התלמידים עם אירועים מכוננים בהיסטוריה העולמית היהודית וההשפעה שלהם על העם היהודי.

במוצר זה חשובה לנו הלמידה החווייתית את ציר הזמן באמצעות משחק, דרך שימוש בברקוד שיהיה מוטבע על ציר הזמן, באמצעים פיזיים ועוד.

בציר הזמן מופיעים אירועים היסטוריים חשובים לאורך ההיסטוריה היהודית והעולמית, החל מהאדם הקדמון וסיפורי האבות, שמתכתבים עם חומר הלימוד בכיתות לאורך שנות הלימוד בבית הספר. המטרה היא שכל תלמיד בכל כיתה יוכל להגיע לציר הזמן ולהתייחס לנושא הנלמד בכיתה.

כמו כן, נקדיש חלק מיוחד ומעמיק יותר לסיפור ההתיישבות בעמק הירדן דרך היכרות עם אישים ואירועים השייכים לאזור על מנת לפתח את תחושת השייכות והזיקה של התלמידים לבית הספר, לאזור, לעם ולארץ.

דף חברותא - קיבוץ גלויות

והגדת לבנה, ביום ההוא לאמר: בעבור זה, עשה יהוה לי, בצאתי, ממצרים.

יציאת מצרים - שמות פרק י"ג, ח'

"תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא גם לקבץ גליותינו, וקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ כל השאר: מהרה יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו ברוך אתה יהוה מקבץ נדחי עמו ישראל".

מתוך תפילת שמונה עשרה - ברכת קיבוץ גלויות.

"ולקחתי אתכם מן הגוים, וקבצתי אתכם מכל הארצות; והבאתי אתכם, אל-אדמתכם"

יחזקאל ל"ו, כד'

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"

פסחים קט"ז, ע"ב

שיר השיירה

מילים עלי מוהר לחן עממי יווני

אנשכת שירה
מן האלה שברה
רחוקים כבר היואים
איכרים וחלואים
שאלו עבדו בסרק
באי ארצות את סוף הדרכ
לכשוו עוברים אנחנו
לא קטנו ולא נחנו
לא יאשיכו בלעדינו
בזה הרפתקת חיון...

עליות בציר הזמן

מטרות:

- התלמיד ילמד את המושגים "עליה", "קיבוץ גלויות" ו"רב תרבותיות" ויכירם.
- התלמיד ילמד על האחדות והשונות בעם ישראל.
- התלמיד ייצור את החיבור האישי שלו לעליות השונות במסגרת שיח מברר זהות.

מתוך מגילת העצמאות

"מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה בלי הבדל דת גזע ומין"

"לכל מקום שאני הולך, אני הולך לארץ ישראל" רבי נחמן מברסלב

טבלה מארגית

המטרה - העמקת השורשים והיכרות עם ההיסטוריה העולמית והמורשת של העם היהודי בעולם ובארץ בכלל, ושל אזור עמק הירדן בפרט דרך משחק, לימוד חוויתי ומוחשי.

תחומי החיים						נוסחת עבודה	גורם מארגן	חזון ערכים
קהילתי	לימודי	חברתי	ארגוני	תרבותי	פזי			
האוכלוסייה שבית הספר מגדיר כקהילה. קהילת ההורים ובני משפחה מפגשים עם הורים סביב פעילויות לימודיות. התכנסות סביב שיחות הורים או מפגשים חברתיים ובאירועי שיא של בית הספר בשיתוף הקהילה.	התוכניות הפורמאליות של משרד החינוך. צירי אורך משותפים לכולם. פעילויות לימודיות לימוד של האירועים השונים המופיעים בציר הזמן על פי שכבות והעמקת הלמידה באמצעות טקסטים יהודיים, ציוניים ואזרחיים המותאמים לכיתות.	התוכניות הפורמאליות הקשורות לתחום החברתי, רב גילאית, רב תרבותית, יוזמות ופעילויות חברתיות ובהם כל התוכניות הבלתי פורמאליות. סיור למידה לאורך ציר הזמן באמצעות חונכות של כיתות בוגרות את הצעירות. הצגתו בפני ההורים ומבקרים בזמן אירועי שיא.	הדרך בה בית הספר מנהל ומארגן את חיי היום יום, מבנים ארגוניים, מבני למידה, קבוצות למידה, וועדות שונות. ל"ז לימודי מיקוד זמן ימי שיא תערוכות מפגשים עם מרצים מערכת שעות מוסכמת ומתועדת כל שכבה תלמד את הנושאים המתאימים לה על פי תוכנית הלימודים במקצועות השונים לאורך השנה.	התחום של הטקסים והריטואל שפה, הסמלים והמנהגים הייחודיים לבית הספר. תרגום של הערכים לעשייה, להמחשה, להפצה. הערכים אהבת הארץ וכבוד יבואו לידי ביטוי בהכרות של התלמידים את ציר הזמן מתוך כוונה שיהווה גרעין להתעמקות בו.	כלל מרחבי הלמידה הקיימים במבני בית הספר ומחוצה לו. נראות פיסי. מה יראה מבקר בבית הספר? ציר זמן צבעוני, גדול, ברור ובו מודגשים האישים, האירועים תאריכים בצורה מוחשית וברורה. חלק מן האירועים / מושגים יוצגו בתלת מימד.	המתכון להצלחה הוא המתווה את הדרך. הנוסחה מאפשרת לצוות "לדבר" בשפה משותפת ולשדר לתלמידים ולהורים מסרים אחידים. בניית ציר זמן המתכתב עם תוכניות הלימוד בהיסטוריה, מורשת, ג'ג ועוד מקצועות הנלמדים בכיתות השונות.	ציר התוכן שנבחר, אשר בעזרתו מאורגנים כל תחומי החיים של בית הספר מעמיקים שורשים ומצמיחים כנפיים-חשיפה למקורות יהודיים, ציוניים ואזרחיים.	חזון- תמונה עתידית של הארגון המבוסס על ערכים ועקרונות, המנחים את העשייה. ערך- אידיאל בתחום האמונה להראות לתלמידינו בצורה מוחשית וברורה את ציר הזמן היהודי והעולמי מתוך מטרה להנכיח מושגים, אנשים ואירועים הקשורים להיסטוריה שלנו תוך התמקדות בעמק הירדן בו נמצא בית הספר שלנו.

משורות בעמק הירדן

מטרות:

1. הדגשת התקופה העוסקת בתחילת ההתיישבות בעמק הירדן בציר הזמן.
2. היכרות עם משורות שחיו, נשמו וכתבו באמצעות היכרות עם שיריהן.

נרת

מילים: רחל
לחן: נעמי שמר

שם הרי גולן, הושט היד וגע במ!
בדממה בוטחת מצוים: עצור.
בבדידות קורנת גם חרמון הסבא
וצינה נושבת מפסגת הצחור.

שם על חוף הים יש דקל שפל צמרת
סתור שיער הדקל כתינוק שובב,
שגלש למטה ובמי כינרת
ובמי כינרת משכשך רגליו.

מה ירבו פרחים בחורף על הכרך,
דם הכלנית וכתם הכרכום.
יש ימים פי שבעה אז ירוק הירק,
פי שבעים תכולה התכלת במרום.

גם כי אוורש ואהלך שחוח,
והיה הלב למשואות זרים -
איך אוכל לבגוד בך, איך אוכל לשכוח
איך אוכל לשכוח חסד נעורים?

שם הרי גולן, שם הרי גולן, שם...

חורשת האקליפטוס

מילים ולחן: נעמי שמר

כשאמא באה הנה יפה וצעירה,
אז אבא על גבעה בנה לה בית.
חלפו האביבים, חצי מאה עברה
ותלתלים הפכו שיבה בינתיים.

אבל על חוף ירדן כמו מאומה לא קרה,
אותה הדומיה וגם אותה התפאורה:
חורשת האקליפטוס, הגשר, הסירה
ורוח המלוך על המים.

בשביל הנה יורדת עדת התינוקות,
הם בירדן ישכשכו רגליים
גדלו הילדים וכבר למדו לשחות
ובני הנעורים חותרים בשניים.

אבל על חוף ירדן...

מעבר לירדן רעמו התותחים
והשלום חזר בסוף הקיץ
וכל התינוקות היו לאנשים
ושוב על הגבעה הקימו בית

אבל על חוף ירדן...

קישורים לאתרים העוסקים בנועמי שמו דמותה, שיריה וחייה

ויקיפדיה "הכל אנשים" "גלים" נעמי - הספרייה הלאומית

קישורים לאתרים העוסקים ברחל דמותה, שיריה וחייה

"הכל אנשים" בחינוכית לכתות ו' עד ח' חדשות מן העבר לכתות ו' עד ח' מט"ח לכתות ו' עד ח' "גלים" לכתות ו' עד ח'

דף חברותא- השפעת סיפורי המקרא על משוררים בני זמנו

עקרה / רחל המשוררת

בן לו היה לי ילד קטן.
שחור תלתלים ונבון.
לאחוז בידו ולפסוע לאט
בשבילי הגן.
ילד קטן.
אורי אקרא לו, אורי שלי!
רך וצלול הוא השם הקצר.
רסיס נהרה.
לילדי השחרחר אורי אקרא!
עוד אתמרמר כרחל האם.
עוד אתפלל כחנה בשלה.
עוד אחכה לו
עוד אחכה

וְחִנָּה, הִיא מְדַבֶּרֶת עַל-לִבָּהּ-דֶּרֶךְ שְׁפָתֶיהָ נְעוּת, וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע; וְיַחַשְׁבָּה עָלֶי, לְשִׁכְרָה.

שמואל א' א' יג'

וְרַחֵל בָּאָה, עִם-הַצֶּאֱזָן אֲשֶׁר לְאַבְיָהּ-כִּי רָעָה, הוּא. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל, בַּת-לֵבָן אַחִי אִמּוֹ, וְאֶת-צֶאֱזָן לֵבָן, אַחִי אִמּוֹ; וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב, וַיִּגַּל אֶת-הָאֶזְנוֹן מֵעַל פִּי הַבָּאָר, וַיִּשְׁקוּ, אֶת-צֶאֱזָן לֵבָן אַחִי אִמּוֹ.

יֵא וַיִּשְׁק יַעֲקֹב, לְרַחֵל; וַיִּשָּׂא אֶת-קִלּוֹ, וַיִּבְדֵּךְ. בְּרֵאשִׁית כ"ט

וְתֵרָא רַחֵל, כִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל, בְּאֶחָתָהּ; וַתֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הִבְהִילֵי בָנִים, וְאִם-אֵין מִתָּה אֲנֹכִי בְרֵאשִׁית ל', א'

רחל /

מילים: רחל בלובשטיין
לחן: יהודה שרת
הלחנה: 1932~

הַן קָנָה בְּזֶמַל זֶלֶם,
הַן קָנָה בִּי זֶן -
הַחַל הַחֲלָה צֶלֶן לֶבָן,
הַחַל - אֶס הָאֶס.

אֵל בֶּן חַבִּית אֵי צֶר
אֶקְדָּר - בְּדָה,
כִּי הָיָה מִתְנַלֵּץ סוֹדָה
אֶרְחֹת הַמִּדְבָּר;

אֵל בֶּן אֶת צֶדֶק אֶחָד
הַבְּטָחָה בְּזֶלֶת,
כִּי הָיָה בְּהַלְלֵי בְּכֹרֹת
מִן אֶז, מִן אֶז!